

Securitatea unei persoane aflate în arest preventiv ca condiție a drepturilor omului

în Republica Moldova

de Violetta Odagiu

Arestarea preventivă este un element important utilizat în sistemele penale ca măsură extremă legitimă pentru efectuarea unei anchete juridice. Se știe că în arest preventiv, individul devine extrem de vulnerabil și riscă să-i fie încălcate drepturile, mai ales în statele în care protecția drepturilor omului este slabă. Pentru a preveni acest lucru și pentru a asigura garantarea protecției drepturilor fundamentale, cadrul legal internațional a dezvoltat o legislație complexă a drepturilor omului, precum [Convenția Internațională cu Privire la Drepturile Civile și Politice](#), [Carta Africană a Drepturilor Omului](#), [Convenția Americană a Drepturilor Omului](#), și [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#), care garantează protecția drepturilor fundamentale legate de arestarea preventivă și aflarea în custodia statului. Majoritatea acestor tratate au ca fundal prevederile [Declarației Universale a Drepturilor Omului](#).

Legislația internațională în domeniul drepturilor omului pune arestarea preventivă o drept măsură de ultim resort - [ultima ratio](#). Cu toate acestea, unele state îl folosesc mai degrabă ca o normă decât o excepție, iar Republica Moldova este unul dintre statele în care, în 94% din cauzele penale, instanțele aplică arestarea preventivă.

Chiar dacă legislația penală a Republicii Moldova în general este în conformitate cu legislația internațională a drepturilor omului, există provocări cu unele elemente de principiu, metodologie și proceduri care afectează principiile și standardele drepturilor omului în aplicarea legii. Entitățile naționale și internaționale pentru drepturile omului sunt familiari cu aceste probleme și periodic vin către autoritățile moldovenești cu recomandări ce țin de îmbunătățirea situației drepturilor omului. Cazurile de rezonanță cu încălcări evidente ale drepturilor omului care intră în atenția publicului, cum ar fi cazul [Serghei Cosovan împotriva Moldovei](#) și [cazul lui Andrei Braguță](#), sunt motive în plus ca autoritățile să implementeze [recomandările pentru îmbunătățirea situației](#)

[drepturilor omului](#) recomandate de entitățile naționale de drepturile omului, precum [Avocatul Poporului](#) și entități internaționale precum [Comitetul Împotriva Torturii](#). Pe lângă acestea, multe alte cazuri evidențiază gravitatea situației. [Pe parcursul a 25 de ani în care CEDO examinează cauzele înaintate împotriva Republicii Moldova, s-au constatat 568 de cazuri cu 730 de încălcări a drepturilor omului - 211](#) dintre ele sunt țin de încălcarea [Articolul 3 și 5](#) și sunt relevante securității persoanei aflate în custodia statului.

Mai mult ca atât, multe aspecte juridice și procedurale, cum ar fi lipsa de pregătire în domeniul drepturilor omului pentru judecători, procurori și polițiști, metodologia și procedurile penale vici, investigarea cazurilor de tortură, precum și îmbunătățirea sistemului de sănătate în instituțiile penitenciare, necesită a fi îmbunătățite. De asemenea, sistemul penal din Moldova ar trebui reorientat mai mult spre reabilitare decât spre pedeapsă. Un bun exemplu în acest sens este sistemul penal norvegian, care este descris ca fiind cel mai inovator și eficient și este orientat pe drepturile omului, reabilitarea individului și incluziunea socială cu succes a acestuia. Conceptul de [sistem penal norvegian](#) a fost subiectul principal chiar și în multe filme și documentare, ceea ce a contribuit la răspândirea acestuia în întreaga lume. În comparație cu sistemul penal din Republica Moldova, atunci când urmează a fi aplicată o măsură preventivă, arestarea preventivă este ultima ratio și se aplică doar în circumstanțe excepționale și în strictă conformitate cu legislația internațională a drepturilor omului. Drept urmare, [rata populației penitenciare este cea mai scăzută din lume](#). Acest lucru aduce o contribuție uriașă la calitatea vieții, reabilitarea și incluziunea socială a deținuților. În plus, sistemul norvegian penal a pus accent mai degrabă pe repararea prejudiciului cauzat de criminalitate decât pe pedeapsa, pe înțelegerea efectelor infracțiunii asupra victimelor de către infractor și controlul activ asupra acțiunilor privind procesul de reabilitare în special de către deținuții.

Revenind la problemele sistemului penal al Republicii Moldova, trebuie menționat că o bună contribuție la depășirea acestora ar putea fi adusă de către activiștii pentru drepturile omului și societatea civilă prin acțiuni de creștere a culturii juridice a societății, [deoarece una dintre cele](#)

[mai vitale condiții de garantare a statului de drept și consolidare. statul de drept ține de creșterea culturii juridice în societate.](#) Oamenii abilitați juridic și care își cunosc drepturile pot cere protecția lor atât în mod individual cât și ca grupare socială, ca masă critică. Creșterea conștientizării juridice și a culturii juridice în societate este un obiectiv pe termen lung care necesită acțiuni constante și perseverență. [Campaniile online, articolele care evidențiază probleme juridice specifice, lecțiile publice și acțiunile colective ale activiștilor pentru drepturile omului](#) ar putea aduce o contribuție considerabilă la îmbunătățirea situației drepturilor omului.